

Små Barnehager As

Årsplan 2026/2027

Torvastad & Viken

Innhold

Innhold	2
Presentasjon av Små Barnehager.....	4
Kontakt informasjon.....	4
Torvastad.....	5
Viken Familiebarnehage	6
Vårt pedagogiske grunnsyn og visjon	7
Våre styringsdokumenter	8
Samarbeid mellom hjem og barnehage	9
Foreldreveildere	9
Foreldreråd og Samarbeidsutvalg	9
Samarbeidsutvalget 2026/2027	9
Tilskuddsordning - Kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole.....	10
Fokus områder	11
Lek og livsmestring	11
Språk og språkmiljø	12
Musikkens år 2026/2027	13
Viken (0-3 år)	13
Torvastad (2-6 år)	14
Inkluderende barnehagemiljø.....	16
Trygt og godt	16
Slik forebygger vi	17
Barnas verneombud	17
Voksenrollen i Små barnehager	17
Omsorg, Lek og Læring.....	19
Omsorg	19
Lek og læring	20
Danning, medvirkning og demokratiske prosesser	21
Barns medvirkning.....	22
Sosial kompetanse, vennskap og fellesskap.....	23

Overganger	24
Ny i barnehagen	24
Fra liten til stor avdeling	25
Overgang til skolen	27
Plan for Vurderingsarbeidet	30
Barnehagens 7 fagområder	31
Progresjon i barnehagen	32
Progresjonsplan	33
Fagområdene.....	33

Presentasjon av Små Barnehager

Små Barnehager har to barnehager i Karmøy kommune og ytterligere fem barnehager i Haugesund kommune. Vårt pedagogiske fundament og vår visjon er forankret i en felles målsetning om å gi barn *et trygt sted å være, for å leke og lære*.

Fokuset vårt er å gi trygghet og nærhet i gode omgivelser. Vi deler barna inn i små grupper, noe som fører til at vi får mer *barn – voksen* tid. Videre legger vi høy vekt på at det skal være rom for lek og utvikling. Vi jobber jevnlig med prosjektarbeid basert på barnas interesser og medbestemmelse.

Våre barnehager har i ulike lekesoner for å fremme et variert lekemiljø. Voksne tilpasser seg barnas aktiviteter, noe som øker interaksjonen mellom barn og voksne. Våre dager er preget av en balanse mellom lek, læring, omsorg, medvirkning og trygghet. Leker og utstyr er plassert innenfor barnas rekkevidde for å fremme medvirkning i egen hverdag, selvstendighet og aktiv bruk.

Vi legger stor vekt på utendørsaktiviteter og er aktive uansett værforhold. Barna som trenger en hvilepause på dagen, har muligheten til å sove utendørs, beskyttet mot vær og vind.

I Karmøy kommune har Små Barnehager en barnehage på Torvastad som startet opp 2009, samt en tilhørende familiebarnehage i Viken med oppstart i 2010.

Kontakt informasjon

- Styrer Thanh Nhi Tran tlf 488 81 680

E- post: ThanhNhi@smabarnehager.no

- Avdeling Torvastad tlf 488 81 680
- Avdeling Viken tlf 488 81 681

Torvastad

Avdeling Torvastad ligger sentralt i bygda med naturskjønne Bjørgene og med praktisk nærhet til Torvastad skole og kultursenter.

Natur og friluftsliv prioriteres, og barnehagen har en egen lavvo der barna kan tilbringe hele dagen ute. "Hakkebakkeskogen og Bladskogen", er uteområder som barnehagen ofte besøker når det er tur dager. Barnehagen har samtidig tett samarbeid med Torvastad menighet, der vi blir invitert på minikonsert, julevandring og påskevandring.

Dagene på Torvastad avdeling er preget av rutiner, fellesskap, lek, humor og glede. Vi har tro på at barn klarer selv, og kan bli selvstendige av å styrke deres selvtillit. Leker og materialer er dermed plassert i barnets

høyde og lett tilgjengelig for dem.

Barnehagen er en en-avdelingsbarnehage. Huset er utformet med flere rom som gir oss muligheten til å organisere barna i mindre grupper for mer tilpassede aktiviteter.

Barnehagen har et større uteområde hvor barna kan boltre seg på. Vi har egen gapahuk i uteområdet som blir brukt i all slags vær, en liten flekk med plen der barna kan utforske etter dyre- og planteliv, samt sandkasse, skute og hytter som inspirerer til ulike rolleleker.

Viken Familiebarnehage

Små barnehager Viken er en familiebarnehage med tilknytning til avdeling Torvastad.

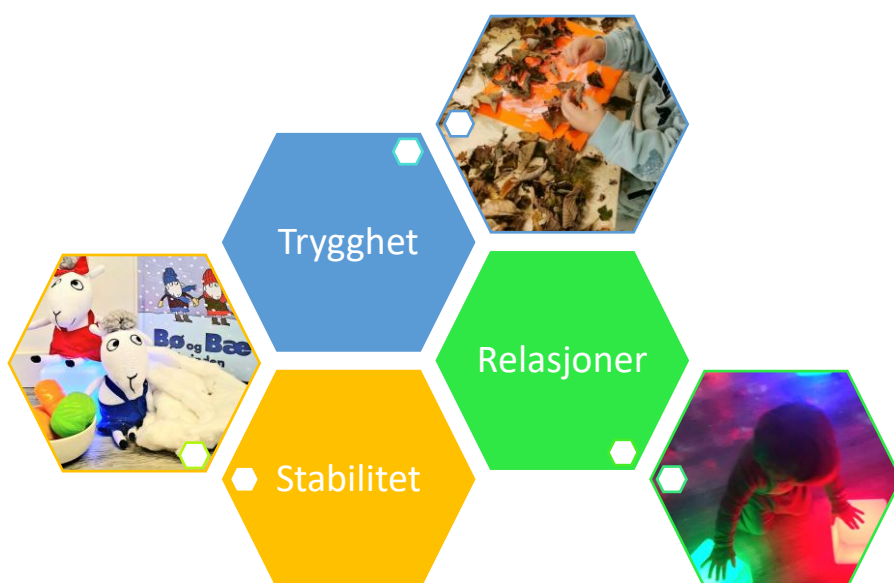
Avdelingen ligger i Viken med umiddelbar nærhet til sjø og flotte turområder.

Dagen er preget av rutiner, hverdagslige gjøremål, fysisk aktivitet, omsorg, lek, humor og latter. Her er de minste barna og noen er i startfasen av livet. Ingen dager er lik, selv om mye av det samme skjer.

Avdelingen er utformet med et stort rom som er delt inn i ulike lekesoner for å gi de minste barna en trygg og forutsigbar start på barnehagelivet. Personalet kan, grunnet rommets utforming, være synlig for barna selv om de beveger seg vekk.

Store deler av uteområdet til småbarnsavdeling Viken er dekket med gress, tre-platting og sandkasse. Dette gir både fysiske utfordringer og variasjon for barna, samtidig som det ivaretar barnas sikkerhet.

Viken Familiebarnehage har tilknytning til Små Barnehager Torvastad gjennom besøk, felles arrangementer, naturlig overgang til stor avdeling og sammenslåing av avdelingene under ferieavviklingen. Barnehagens samarbeidsutvalg består av representanter fra både Viken & Torvastad.

Vårt pedagogiske grunnsyn og visjon

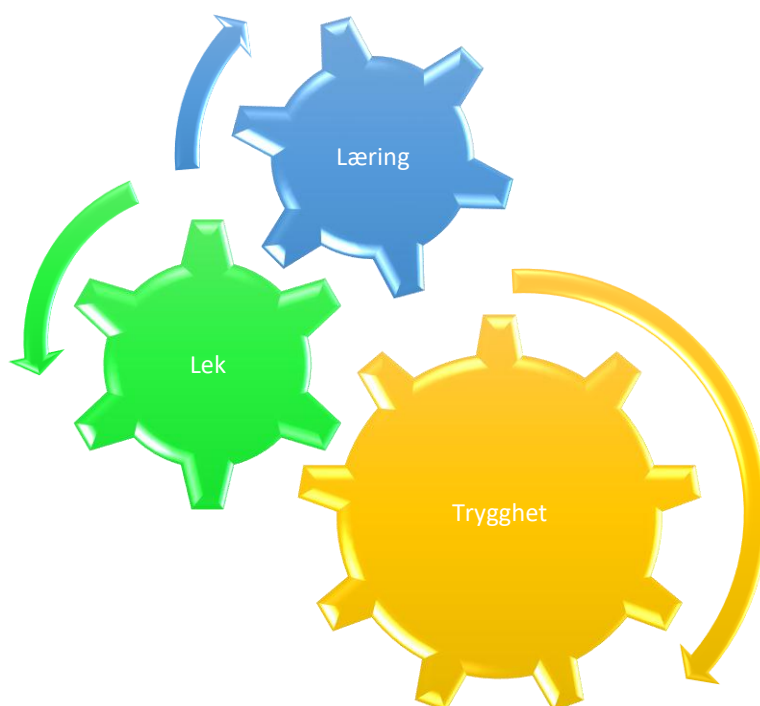
Vårt pedagogiske grunnsyn bygger på Små Barnehagers visjon:

Et trygt sted å være, for å leke og lære.

Vi ønsker å skape et miljø hvor barna føler seg trygge slik at de kan utvikle sitt selvbylde, oppleve mestringsfølelse, leke og lære. Vi tror trygge barn leker mer, lærer mer og utfordrer seg selv mer. Trygghet er grunnmuren som gir støtte til leken, og leken vil på sin måte gi støtte til læring.

Vi har en tanke om at barn er fullverdige medmennesker og er eksperter på livet som barn.

Vi skal respektere barnas særegne logikk, humor, lek og tenkning. Barndommen har en egenverdi og er ikke bare et stadium som hurtigst mulig skal erfares.

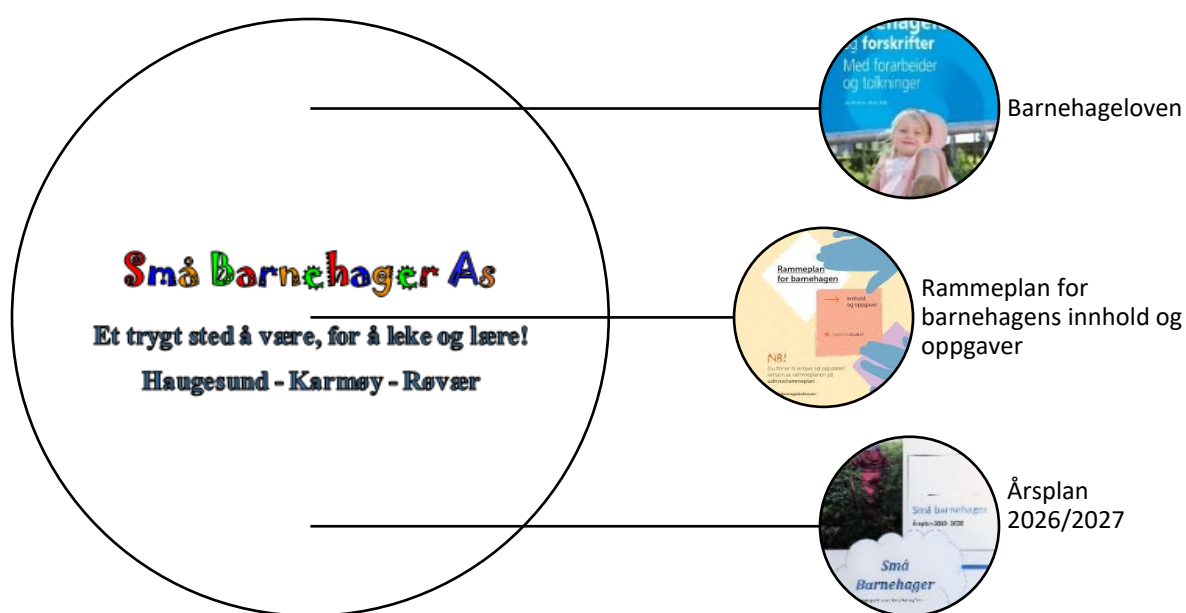

«Først når barnet får opplevelsen av å være omgitt av trygghet i samspillet mellom seg selv og den voksne, kan det flytte sin energi over på utforskning og læring».

Cecilie Evertsen Stanghelle UIS

Våre styringsdokumenter

- **Lov om barnehager**— Loven gir føringer om formål og innhold i barnehagen, og om barns og foreldres medvirkning.
- **Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver** - Gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Gir føringer for hva som skal synliggjøres i barnehagens årsplan.
- **Årsplan** — er barnehagens arbeidsredskap for personalet, og er veiledende for våre valg, dokumentasjon for våre begrunnelser, samt gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid.
- **Barnehagens Vedtekter** — Regulerer barnehagens daglige drift utover det som er beskrevet over

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Ifølge rammeplanen (2017) skal barnehagen legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene både på individnivå og gruppenivå. Det er viktig at barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag blir respektert av både foreldre og personalet.

Vi er derfor avhengig av et nært samarbeid og en god dialog med alle foresatte uavhengig av kulturell og sosial bakgrunn.

-Små barnehager er en liten barnehage som gjør at vi har et stort spillerom på det uformelle foreldresamarbeidet.

Vi har en tanke om at det gode foreldresamarbeidet bygger på tett dialog og positive relasjoner ved levering og henting. Hos oss skal både barn og foresatte bli møtt i garderoben.

Våre tiltak:

- Oppstarts samtale med nye barn
- God dialog ved henting og levering
- Foreldremøter høst
- Foreldresamtaler høst og vår
- Foreldreundersøkelse fra Udir
- SU/FAU møte høst og vår.
- Veiledning til foresatte ved behov

Foreldreveildere

Små barnehager har sertifisert COS P kursholder/veileder. Foresatte kan ta kontakt med barnehagen om de ønsker veiledning

Sertifisert COS P veileder: Sunfríð Helgadóttir í Gong

Foreldreråd og Samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. I Små Barnehager er FAU representant også med i SU.

Alle foreldrene i en barnehage utgjør til sammen foreldrerådet, og det velges en eller to representanter fra avdelingen som danner foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU). FAU skal være **bindeleddet mellom foreldrene og barnehagen** i saker som berører flere enn kun eget barn.

Samarbeidsutvalget (SU) består av like mange representanter fra foreldregruppa og personalgruppa. SU skal være et **kontaktskapende, rådgivende og samordnende** organ. Saker av viktighet for barnehagen, skal behandles i samarbeidsutvalget.

Samarbeidsutvalget i Små Barnehager består av foreldrerepresentanter fra både Torvastad & Viken.

Samarbeidsutvalget (SU) fastsetter årsplanen hvert år.

Samarbeidsutvalget 2026/2027

Fra barnehagen:

Thanh Nhi Tran, assisterende styrer
Sunfríð Helgadóttir í Gong, pedagogisk leder

Foresatte:

Evy Ann Fredriksen (Viken 2025-2026)
Agnes Hausken-Hauge (Torvastad 2025-2026)

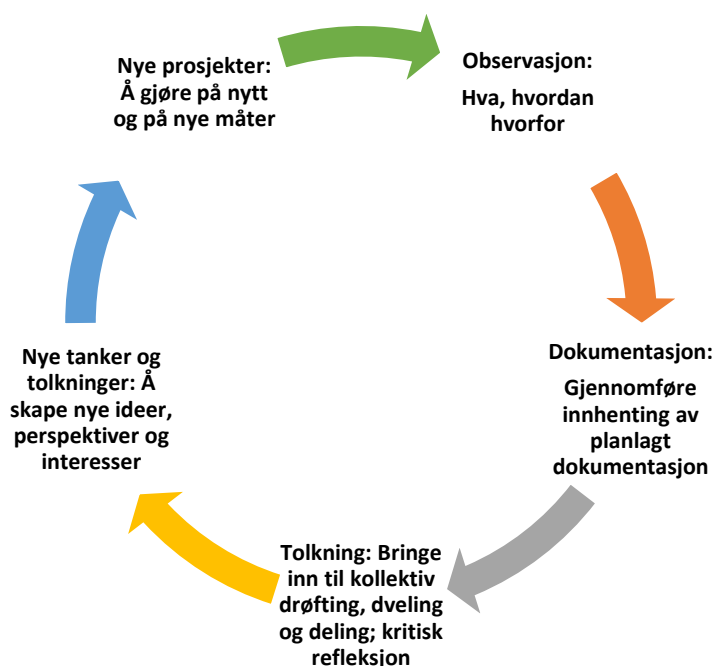
Velges nye FAU høsten 2026

Tilskuddsordning - Kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

Tilskuddsordningen for kollektiv kompetanseutvikling er 1 av 3 tilskuddsordninger som er med på å bidra til å øke kompetansen og kvaliteten i barnehagen.

Med den nye strategien for kollektiv kompetanseutvikling skal tiltaket sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsing for barnehagesektoren, grunnskolen og videregående opplæring, i fagskole og hos universitet/høgskole som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med universitet eller høgskole.

Små barnehager er en del av kompetansetiltaket, og for årene 2025-2027 er vi i et partnerskap med Høgskulen på Vestlandet (HVL). Dette betyr tettere samarbeid med HVL for utvikling av barnehagens kompetanse innenfor vurderingsarbeid, gjennom fagøkter, samt felles refleksjon og vurdering av egen praksis. Vår utviklingspartner gjennom partnerskapet er Sissel J. Aastvedt Halland, førstelektor ved Høgskulen på Vestlandet.

Fokus områder

Lek og livsmestring

Lek og livsmestring er en del av Karmøy kommune sin utviklingsplan for tidsperioden 2023-2026. Den skal sikre sammenheng mellom lokale og sentrale forskrifter, planer og strategier, og brukes som utgangspunkt når barnehagene utvikler lokale planer.

For barn er leken essensiell for opplevelsen av livsmestring og livsglede. Gjennom måten barna utvikler seg i lek, tar de til seg det de trenger for å håndtere livet. Gjennom lekende samspill med andre barn og ansatte får barn erfaringer med egne og andres følelser. Lek er barns livsform og naturlige livsmestringsverktøy! Dette krever at personalet innehar lekekompetanse slik at vi kan hjelpe barna med å mestre leken.

Små barnehager skal arbeide systematisk for å gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i lek og i samspill med andre barn.

Mål og hensikt:

- ✓ Å gi barna inspirasjon til lek og å vekke lekelysten hos barn og voksne.
- ✓ Barn lærer best gjennom aktiv deltakelse og lek.
- ✓ Personalet har bred forståelse for begrepet lekekompetanse i barnehagen.
- ✓ Styrke barns positive selvbylde og tro på egne evner.

Slik gjør vi det:

- ✓ Tilrettelegger for lekemiljø og lekegrupper som fremmer vennskap i barnegruppen.
- ✓ Den deltakende voksen ivaretar barnas interesser i det fysiske miljøet
- ✓ Personalet tilfører nytt materiell, som opprettholder leken over tid
- ✓ Veileder og støtter barna i relasjon og samhandling med andre.
- ✓ Støtte barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner, samt kunne be om hjelp og ytre egne meninger

Verktøy:

- ✓ Trygghetssirkelen, verifiserte veiledere.
- ✓ Udir.no – Lek i barnehagen
- ✓ Veileder fra Utdanningsdirektoratet: Barns trivsel voksnes ansvar mhfa.no
- ✓ Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet www.kunstkultursenteret.no

Språk og språkmiljø

Forskning viser at barn utvikler språket best i et rikt språkmiljø. Et rikt språkmiljø handler om at det tilrettelegges for at barn opplever språket og lærer språk, og språkarbeidet skal være integrert i barnehagen (Udir, 2017). Det betyr også at alle barn skal få støtte i sin språkutvikling uavhengig av deres individuelle forutsetninger.

En dag i barnehagen består av utallige hverdagssituasjoner der barna kan bruke språket aktivt. Et godt språkstimulerende miljø er preget av at personalet bruker språket i samspill med barna hele dagen. De voksnes innsats er viktig, og de er språkmodeller for barna. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Barna og personalet prater sammen, og barna prater med hverandre. De snakker om felles opplevelser eller forteller om noe som skal skje senere på dagen. Alle barn skal gis mulighet til å kunne uttrykke seg uavhengig av funksjonsnivå og valg av uttrykksform.

Mål og hensikt

- ✓ Alle barn gis mulighet til å oppleve mestring i kommunikasjon med andre barn og voksne, uavhengig av forutsetninger, funksjonsnivå og kommunikasjonsuttrykk
- ✓ Ansatte har nødvendig kompetanse om barns språkutvikling og kommunikasjon
- ✓ Et godt foreldresamarbeid for å sikre det enkelte barns utvikling
- ✓ Alle barn får støtte i egen språkutvikling

Slik gjør vi det

- ✓ Personalet kartlegger barns språkutvikling, og tilpasser praksis ut ifra enkeltbarn og gruppens behov.
- ✓ Personalet tilrettelegger for undring og forståelse for nye begreper
- ✓ Barnehagen har ett bevisst forhold til å tilrettelegge for ett stimulerende språkmiljø som;
 - Samlinger med sang og konkrete
 - Måltidsituasjoner
 - Aktivt inkludere barn med i samtaler
 - Bøkene er lett tilgjengelig
 - Bok-postkasse i barnehagens friluftsområde

Verktøy

- ✓ Salaby lisens
- ✓ Trampoline aktivitetshefte
- ✓ Polylingo – en flerspråklig boktjeneste for barnehager
- ✓ Morsmal.no
- ✓ Lesekroken.no

Musikkens år 2026/2027

Dette barnehageåret lar vi musikken få en sentral plass i lek, læring og fellesskap. Musikk er en viktig del av barns hverdag og gir rom for glede, kreativitet, utforsking og samspill. Gjennom sang, rytme, dans, bevegelse, lytting og bruk av ulike materialer ønsker vi å gi barna varierte musikalske opplevelser og muligheter til å uttrykke seg på egne måter.

Musikk bidrar til å styrke barns språkutvikling, motoriske ferdigheter, konsentrasjonsevne, fantasi og sosiale kompetanse. Den skaper arenaer for mestring og deltakelse, uavhengig av alder, språk eller forutsetninger. Når barn og voksne synger, spiller og beveger seg sammen, bygges fellesskap og gode relasjoner.

Gjennom hele året vil musikk være en naturlig del av hverdagen i barnehagen. Vi skal utforske ulike sjangre, kulturer, tradisjoner og musikalske uttrykk. Barna skal få være aktive deltakere og medskapere gjennom å lytte, improvisere, eksperimentere med lyd og rim, bruke ulike materialer som instrument og utvikle sine egne kreative uttrykk.

Vi ønsker at «Musikkens år» skal være fylt med lek, undring, skaperglede og meningsfulle opplevelser. Målet er å gi barna gode minner, styrke fellesskapet og relasjoner, styrke deres uttrykksglede og legge grunnlaget for et positivt forhold til musikk som de kan ta med seg videre i livet.

Viken (0-3 år)

For de aller yngste barna handler musikk først og fremst om opplevelser, samspill, sansing og trygghet. Det er da naturlig å ta utgangspunkt i kjente barnesanger, sanger om dyr, bevegelses sanger, god-natt sanger og sanger på barnets morsmål i den første perioden. Musikk og sang vil ikke kun være en del av samlingsstunden, men integrert i det daglige.

Mål og hensikt:

- ✓ Skape musikkglede og fellesskap
- ✓ Fremme kroppslig bevegelse, dans og rytme
- ✓ Bidra til kroppskontroll
- ✓ Bidra til språklig utvikling og fonologisk bevissthet gjennom språklek som:
 - lytting
 - Rim og regler
 - Klapping av navn (Stavelser)
- ✓ Bidra til at barn får erfaring med ulike instrumenter
- ✓ Lager egne rasle instrumenter

Slik gjør vi det:

- ✓ Personalet gjør seg kjent med tema
- ✓ Periodeplaner med innhold som hvilke sanger, rim og regler, dyr, nøkkelord, turmål som kan knyttes til de ulike fagområdene i rammeplanen.
- ✓ Tett foreldresamarbeid

Torvastad (2-6 år)

For de eldste barna i barnehagen kan arbeidet med musikk bli mer utforskende, skapende og medvirkningsorientert. Barna har ofte utviklet språk, motorikk og konsentrasjon som gjør at de kan delta i mer komplekse musikalske aktiviteter og reflektere over egne opplevelser.

I arbeidet med musikk for de eldste vil vi gjennom året ta for oss ulike musikk sjangre og musikktyper som Rock, folkemusikk, joik, sommerlåter og MGP/Eurovision. Det kan både være kjent og trygt for enkelte, samtidig som det kan være spennende og nytt for andre.

Mål og hensikt:

- ✓ Bidra til fellesskap og glede
- ✓ Bidra til utvikling av fonologisk bevissthet
- ✓ Utvikle motorikk og kroppslig bevissthet gjennom:
 - Danselek
 - Hinderløype til bestemt musikk i bakgrunnen
 - Bevegelsessanger

Slik gjør vi det:

- ✓ Personalet gjør seg kjent med sjanger og type musikk man skal jobbe med
- ✓ Vi tilrettelegger for dans og bevegelse gjennom ulike musikk og sanger
- ✓ Vi tilrettelegger for lek med rytme ute og inne som feks:
 - Bruke lekematerialer som bøtter og spader etc. til instrumenter
 - Lage instrumenter med gjenbruksmaterialer som blikkbokser eller papp, ris og annet.
- ✓ Tett foreldresamarbeid
- ✓ Lage en spilleliste sammen med barna slik at alle barn kan høre på musikken hjemme (på Kidplan eller Spotify).

Inkluderende barnehagemiljø

Trygt og godt

Barnehageloven gir alle barn rett til å ha et trygt og godt miljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. Det er barnas egen opplevelse av hvordan de har det i barnehagen, som er avgjørende. Alle ansatte har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. Om en ansatt vet om – eller tror – at et barn blir utestengt, krenket, mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, utløser dette § 42 Aktivitetsplikten i barnehageloven. Dette gjelder også dersom barnet selv eller foresatte gir uttrykk for at barnet ikke har det trygt og godt i barnehagen.

Alle som arbeider i barnehagen, som renholder og vaktmester, samt foreldre har likt ansvar for å stoppe et barn fra å bli krenka, og å melde fra dersom barnet ikke har det trygt og godt.

- ✓ Gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang.
- ✓ Alltid si ifra til styrer.
- ✓ Undersøke det som har skjedd.
 - Gjennomføre barnesamtaler
 - Foreldresamtaler utenom de ordinære
 - Observasjoner og kartlegging
- ✓ Styrer har ansvar for å følge opp at den skriftlige planen blir lagd og at virksomme tiltak blir iverksatt, for at barnet igjen får det trygt og godt i barnehagen. Barn og foresatte skal få medvirke i planarbeidet.

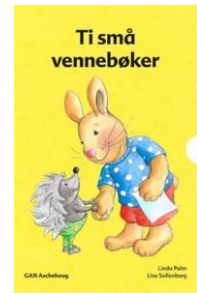
Den skriftlige planen skal inneholde:

- a) Hvilke problemer tiltakene skal løse
- b) Hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- c) Når tiltakene skal gjennomføres
- d) Hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e) Når tiltakene skal evalueres

Tiltaksplanen skal være et levende dokument, og når barnehagen, barnet og foresatte er enige om at barnet har det trygt og godt, kan planen avsluttes.

Slik forebygger vi

- ✓ Barnesamtaler vår og høst knyttet til barnets trivsel i barnehagen.
- ✓ Ulike kartleggingsverktøy som:
 - Kari Papes «voksnes holdninger knyttet til enkeltbarn»
 - Sosiogram; vennebussen
 - Alle Med
- ✓ Bruk av ulike samtaleverktøy som:
 - Stine Sofie Barnehagepakke Flippover (Vold og overgrep)
 - Elle Melle – mobbing, vennskap og fellesskap
 - Ti små vennebøker av Linda Palm - samtalebilder
- ✓ Lese bøker som omhandler vennskap, mobbing og krenkelser som:
 - Bo blir til overs – Morten N. Pedersen
 - Ti små vennebøker – Linda Palm
 - Ulla – Anna R. Folkestad
- ✓ Øke vår kompetanse om, og følge retningslinjer og krav i regelverket om barnehagemiljø, mobbing og andre krenkelser på ulike møter gjennom året.
- ✓ Tett foreldresamarbeid

Barnas verneombud

I små barnehager AS har vi barnas verneombud som har gjennomgått kurs i regi av Stine Sofies stiftelsen. Opplæringsprogrammet har gitt barnehagens ansatte styrket handlingskompetanse for å oppdage og forebygge alvorlig omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Barnas verneombud i Små Barnehager AS: Thanh Nhi Tran.

Voksenrollen i Små barnehager

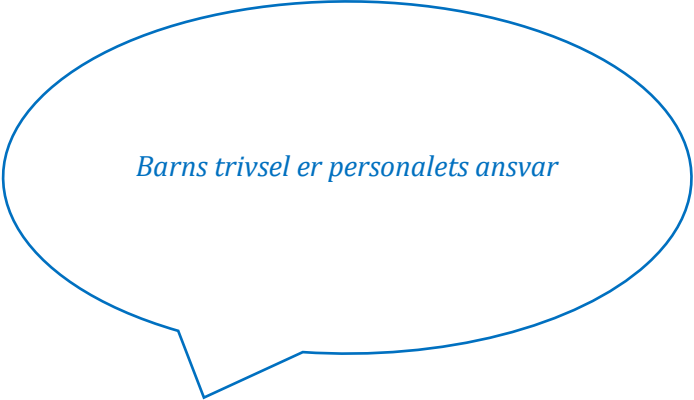
Vi som arbeider i barnehagen, er en av de viktigste faktorene for kvaliteten i barnehagen. Alle barn har behov for grensesetting og trygge rammer. Forskning viser at barn som har det trygt og godt, leker mer. Det er vi voksne som er den trygge basen for barnet når det er ute i lek og utforskning, og den trygge havnen når barnet har behov for omsorg. Det betyr at voksne skal være bevisst sin egen rolle i møte med barnet. Når det er mulig skal vi følge barnets behov og når det er nødvendig tar vi tak og setter grenser for barnet.

Mål

- ✓ «Lade batteriet til hvert enkelt barn ved behov» (trygghetssirkelen).
- ✓ Støtte barnet i sin utforskning

Slik gjør vi det

- ✓ Stabile relasjoner, som preges av trygg base-prinsippet, med få voksne over tid.
- ✓ Tilpasse omsorgshandlinger til hvert enkelte barns behov.
- ✓ Små barnegrupper
- ✓ Faste dagsrutiner
- ✓ Fast personalet med erfaring og kunnskap om de yngste barnas behov.
- ✓ Møte og anerkjenne barnas uttrykk.
- ✓ Tett samarbeid med barnets hjem

Barns trivsel er personalets ansvar

Omsorg, Lek og Læring

Omsorg

Ifølge rammeplanen (2017) skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg, og gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Små Barnehager støtter seg på Tholin sin forståelse av begrepet omsorg:

«Omsorgsrelasjonen fullbyrdes når mottakeren opplever og aksepterer omsorgen som omsorg. På den måten gir vi barna makt og innflytelse til å vurdere omsorgen i barnehagen – det er ikke slik at de voksne ubetinget har rett bare fordi de er voksne»

Omsorg et omfattende begrep, og for å sikre en helhetlig tilnærming benytter vi ulike begreper for å nyansere innholdet og mangfoldet. Begrepene benyttes for å reflektere og vurdere eget arbeid.

Omsorgshandlinger - Er våre handlinger i møte med andre mennesker. Når vi trøster, setter grenser eller gir muligheter ligger det alltid en bevisst handling. Nøkkelen og målet ligger i å hele tiden akseptere og forstå barnas perspektiv i disse handlingene.

Omsorgsarenaer – Er de ulike arenaene i barnehagen. Mottakelse av barn i garderoben, under måltid, stellesituasjon, påkledning, sovestund, avskjed i garderoben og i dialog med foresatte.

Omsorgsmiljø – Handler om at barnehagens miljø og kultur skal være preget av trygghet og annerkjennelse.

Mål og hensikt:

- ✓ Fremme barns evne til å være mottakere av omsorg
- ✓ Utvikle barns evne til å ta vare på seg selv og andre
- ✓ Være en trygg havn for barnas utvikling av nysgjerrighet (trygghetssirkelen).

Slik gjør vi det:

- ✓ Stabile relasjoner, som preges av trygg base-prinsippet, med få voksne over tid.
- ✓ Tilpasse omsorgshandlinger til hvert enkelte barns behov.
- ✓ Møte og anerkjenne barnas uttrykk.
- ✓ Oppmuntre og støtte barna til å vise omsorg for andre og selv ta imot omsorg.
- ✓ Bidra til at barna opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen.

Lek og læring

Leken har en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Vi mener leken er viktig og at den er en forutsetning for barns gjensidige utvikling og læring. Barns erfaringer, inntrykk og bearbeidelser kommer til uttrykk i leken. Det er gjennom leken barna møter fryd, konflikter og ulike utfordringer som gjør at de må ta i bruk kreativ tenkning, argumenter, språk og mimikk.

Vi i Små barnehager vil legge til rette for allsidig lek og vi mener at barn skal få leke på eget initiativ og premisser med en deltakende og lekende voksen. Vi arbeider systematisk for å gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i lek, læring og i samspill med andre barn.

Vi mener at lek og læring skjer parallelt med hverandre. Barn har ulike grad av referanser og opplevelser i møte med andre. Dette kan enten være et hinder eller være med på å styrke læringsprosessene hos barnet. Barnehagen skal ifølge rammeplanen sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Som en barnehage med nær tilknytting til Bjørgene turområdet, er vi opptatt av å gi barna naturopplevelser som arena for læring og utvikling. Forskning viser at det å være i naturen i det daglige bidrar til kognitiv utvikling og styrker motoriske ferdigheter og er med på å fremme sosial utvikling (norskfriluftsliv). Barnehagen skal ifølge rammeplanen bidra til at barn lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på seg selv og naturen (Rammeplanen 2017).

Barnehagen har flere felles møtepunkter som vi mener er verdifulle for undring og samtaler som støtter læringslysten hos hvert enkelt barn.

Mål og hensikt:

- ✓ Alle barn skal oppleve glede, vennskap, mestring og utfordring gjennom leken.
- ✓ Utvikle barns sosiale ferdigheter
- ✓ Alle barn skal lære og bidra til andres læring.
- ✓ Alle barn skal få oppleve progresjon ut ifra sine forutsetninger

Slik gjør vi det:

- ✓ Tilpasse grupper etter barnas forutsetninger
- ✓ Tilstedeværende og veiledende voksne
 - Lytter og tar barnas nysgjerrighet på alvor
 - Søke etter svar sammen med barnet
 - Stille åpne spørsmål som bidrar til refleksjon; hva tenker du? Hva tror du?
- ✓ Tilrettelegge og forandre lekemiljøet etter barnegruppas interesser og progresjon
- ✓ Gi barnegruppen tilgang til materiell de kan skape noe eget av
- ✓ Se rommet og lekeutvalget som barnehagens tredje pedagog
- ✓ Tilrettelegger for felles møtepunkter som:
 - Måltider
 - Samlingsstunder
 - Felles tur
 - Lekegrupper
 - Markeringer av høytider/tema dager

Danning, medvirkning og demokratiske prosesser

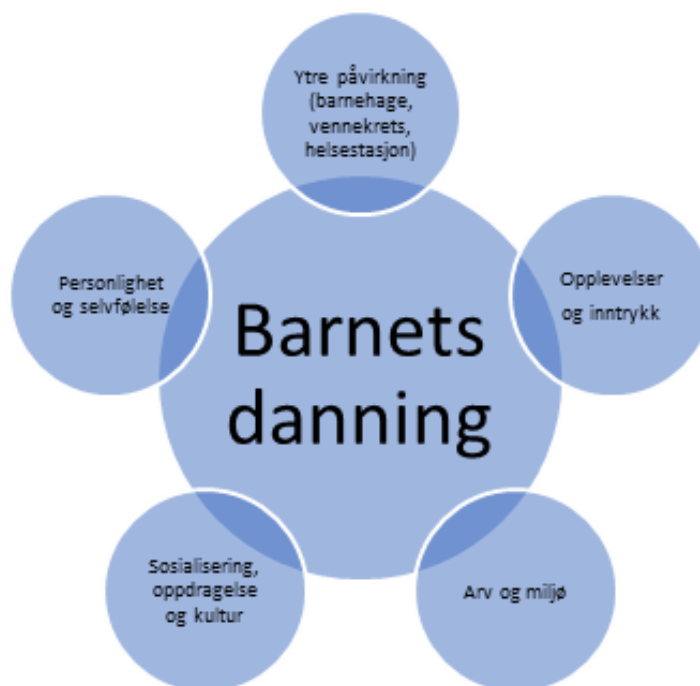
Vi har fokus på danning gjennom vårt arbeid ved å skape gode grupper som har en sterk vilje til å føle med rom for individuelle uttrykk og handlinger. Barna skal få bli kjent med samfunnets normer og regler, men samtidig få mulighet til å kritisk reflektere over barnehagens daglige gjøremål **SAMMEN** med personalet. Ulike synspunkter anerkjennes og gis spillerom, men personalet vil veilede og utfordre barna på denne veien.

Barns medvirkning

Handler om å la barn være deltakende ut fra deres alder og de forutsetninger de har. Det handler om å inkludere dem og gi dem mulighet til å være med og påvirke.

Medvirkning i Små barnehager betyr at:

- ✓ Vi lytter til barns verbale og nonverbale uttrykk og tar dette på alvor.
- ✓ Vi tilrettelegger for at barna kan ytre seg ved hjelp av bilder og konkrete.
- ✓ Materialer og leker er plassert i barnas høyde
- ✓ Vi tilrettelegger for bruk av ASK ved behov
- ✓ Personalet har kompetanse om de yngste barns leke utvikling gjennom sanseaktiviteter
- ✓ Vi legger til rette for demokratiske valg i barnegruppen og synliggjør dette ved å:
 - Tilrettelegge for at alle barn kan si sin mening
 - Gi dem to valg
 - Lytte til barns ytringer når man planlegger turer, og innhold for barnehagehverdagen.
- ✓ Samarbeider og lytter til foresatte.

Sosial kompetanse, vennskap og fellesskap

Det er stor forskjell på hvor godt mennesker mestrer samhandling, og det har derfor vokst frem en forståelse av at sosial kompetanse må læres på lik linje med andre ferdigheter.

I Små Barnehager veileder personalet barna i turtaking, dialog, lytte, dele og hjelpe hverandre. Et personale som utøver adferd preget av respekt, ansvarlighet, varme, tydelighet, ydmykhet, mot, positivitet, glede og humor, vil i stor grad være med på å utvikle barns sosiale ferdigheter. Dette er adferd som forventes av personalet på jobb i Små Barnehager.

På avdelingen har vi som mål å skape et inkluderende og trygt sosialt miljø, samt vise toleranse for hverandres ulikheter. Vi ønsker at barna skal få en begynnende forståelse for at man har ulike måter å samhandle på, og at en hendelse kan tolkes og sees fra flere perspektiver. Alle barn skal ha en venn å leke med og de skal erfare det å være betydningsfulle i et fellesskap.

Slik gjør vi det:

- ✓ Personalet veileder barna i turtaking, dialog, det å lytte, dele og hjelpe.
- ✓ Være modeller for barn i forhold til hvordan man inngår i lek.
- ✓ Bruk av spill og leker med ulike regler som barna må forholde seg til.
- ✓ Er bevisst vår voksenrolle
- ✓ Personalet stiller reflekterende spørsmål til barnet i ulike utfordringer og støtter barnet til å
 - finne fram løsninger på egen hånd.

Overganger

Ny i barnehagen

Kjerneord i oppstart- og tilknytningsperioden fra ”liten til stor” er **omsorg, trygghet, utforskning og ladning**. I dette legger vi at gjennom omsorg skapes trygghet, som igjen ruster barna til å utforske verden fra sin trygge, etablerte base (Trygghetssirkelen).

Når barnet skal gå i barnehagen for første gang er dette en stor overgang for både barn og foreldre. Det er dermed viktig at barnehagen har gode og trygge rammer for at overgangen til barnehage skal bli så god som mulig. Å ha en fast voksen å forholde seg til i den første tiden i barnehagen kan være en god støtte. Det er imidlertid en viktig forutsetning at den voksne får et tillitsfullt forhold til foreldre og barn. Det bør derfor være mulighet for å endre kontaktperson ved behov. Tilvenning må skje på barnets premisser, og ved enkelte tilfeller er det nødvendig å bruke lengre tid på tilvenningen.

Slik gjør vi det:

	Hva	Hvordan	Hvorfor
Før oppstart	Besøksdag og samtale	Foresatte og barn besøker barnehagen.	Utveksle viktig informasjon og å bli bedre kjent.
Dag 1.	Sammen med foreldrene kommer barnet i barnehagen. Tilvenningen skjer inne på avdelingen.	En av de ansatte, barnets tilknytningsperson i den første perioden, møter barnet og foreldre, viser dem rundt og blir kjent med barnet.	Gi barna tid til å utforske og bli kjent med rommet og den voksne
Dag 2.	Forelder og barnet kommer til avtalt tidspunkt og er sammen med barnet. I noen tilfeller kan foresatte trekke seg litt vekk.	Barnet og tilknytningspersonen er sammen med en mindre gruppe barn inne på avdelingen. Barnet spiser lunsj og leker sammen med tilknytningspersonen.	Bygge relasjoner Tettere voksen-barn og barn-barn kontakt Roligere omgivelse skaper trygghet for barnet

Dag 3-5	Forelder og barnet kommer til avtalt tidspunkt og er sammen med barnet. I noen tilfeller kan foresatte trekke seg utenfor barnehagens område.	Barnet og tilknytningspersonen er sammen med en mindre gruppe.	Bygge relasjoner Tettere voksen-barn og barn-barn kontakt En roligere omgivelse skaper trygghet for barnet
Uke 1 -2	Oppstartsamtale med barnets tilknytningsperson.	Samtaler om barnet første tid i barnehagen.	Utteksle informasjon om hvordan oppstart har gått og veien videre.

Fra liten til stor avdeling

Det å begynne på ny avdeling kan være en stor omveltning for mange barn. De beveger seg fra en trygg base med personalet de har knyttet bånd til. For å lette overgangen fra liten til stor avdeling, har vi en pedagogisk plan for oppstart og tilknytning på ny avdeling. Målet med dette arbeidet er at barna skal få bli kjent med barn og voksne i et rolig tempo, bli trygg på sin nye avdeling, og etter hvert knytte seg til sine nye omsorgspersoner. Kjerneord i oppstart- og tilknytningsperioden fra ”liten til stor” er **omsorg, trygghet, utforskning og ladning**. I dette legger vi at gjennom omsorg skapes trygghet, som igjen rustet barna til å utforske verden fra sin trygge, etablerte base (Trygghetssirkelen).

Vi har et tett samarbeid med Viken familiebarnehage, og har en rolig overgang fra Viken familiebarnehage til Torvastad året barnet fyller 3 år.

Plan for overgang vises på neste side.

Når	Hvordan	Ansvarlig
Mai	Overgangsmøte med foresatte fra Viken familiebarnehagen. Informasjon om avdelingen, ansatte og spørsmål fra foresatte.	Styrer og pedagogisk leder
Mai	Bli kjent inne. Vi har avdelingen for oss selv. Frileken og utforsking av avdelingen vil være i fokus.	Pedagogisk leder Viken
Juni	Bli kjent inne sammen med en liten gruppe barn fra Torvastad. Frileken og utforsking av avdelingen vil være i fokus.	Pedagogisk leder Viken og Torvastad
Juni	Bli kjent inne, evt. ute, sammen med en liten gruppe barn fra Torvastad. Frileken og utforsking vil være i fokus. Spise Lunsj sammen med hele avdelingen.	Hele personalet
Juni	Bli kjent ute. Leke og spise sammen med hele avdelingen.	Hele personalet
Juli	Følger avd. Torvastad	Hele personalet
Uke 27, 28, 31 og 32	Sommerbarnehage. Sammenslåing av avdelingene	Hele personalet
11.08.2025	Oppstart nytt barnehageår Torvastad	Pedagogisk leder Torvastad

Overgang til skolen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen, legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeidet om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Rammeplanen 2017.

Vi har god dialog med skolen som er knytta til barnehagen. Gjennom det siste året i barnehagen tilrettelegger Torvastad skole og kultursenter for:

- ✓ Overgangsmøte mellom barnehage og skole tidlig våren
- ✓ 2 besøksdager – barnehagen og foreldre følger hver sin gang.
- ✓ Tilvenning SFO
- ✓ Overføringsmøte for barn med særskilt behov i november

For mer informasjon se: <https://www.karmoy.kommune.no/barnehage-og-skole/barnehage/kvalitet-i-karmoybarnehagene/>

Ifølge Drugli og Lekhal (2018) er god sosial kompetanse og vennskap noe av de viktigste individuelle beskyttende faktorene som fremmer barnas robusthet og mestring i livet. Barn som har venner, vil klare mer og lære best. Det siste året i barnehagen vil man dermed ta utgangspunkt i god lek og samhold, samtidig som de får noe kjennskap til hva som skjer på skolen, ved å variere førskoleoppleggene med både lek og bord- aktiviteter.

Dette året (2025) ble det utdelt overgangssekker til alle barnehager i Karmøy kommune, som et tiltak for å sikre en trygg overgang fra barnehage til skole for alle kommende førsteklassinger. I disse sekkene er det fortellinger, tegninger, regler og sanger(overgangsobjekter) som både barnehagen og skolen skal jobbe med, for at barnet skal ha noe de kjenner til når dem starter på skolen.

Slik gjør vi det:

- ✓ Førskolegruppe 1-2 ganger i uken
- ✓ Utvikler gode sosiale ferdigheter gjennom ulike typer lek
- ✓ Regelleker som;

- Haien kommer
- Gjemsel
- Gi et lite vink
- Fisken i det røde hav
- Ulike typer tikken-lek
- ✓ Bruke overgangsobjekter (overgangssekken)
- ✓ Vi lærer å gjenkjenne og skrive navnet vårt
- ✓ Vi går Turboturer (turboliste DNT)
- ✓ Skape felles opplevelser som bidrar til styrking av vennskap
- ✓ Vi bygger på gode relasjoner
- ✓ Besøk til museum
- ✓ Vikingfestival

Verktøy:

- ✓ Trampoline aktivitetshefte
- ✓ Boka «Hvordan begynner man på skolen» av Anna Fiske
- ✓ Salaby

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planleggings-, dokumentasjons- og vurderingsarbeidet foregår i det daglige arbeidet på avdelingene/basen, på møter og fagdage. Barnehagens planverk gir personalet retningslinjer for virksomheten og gir foresatte og andre informasjon om det pedagogiske innholdet (Rammeplanen 2017).

Vurderingsarbeidet foregår kontinuerlig, og er grunnleggende for barnehagen som lærende organisasjon. Barnehagens innhold, aktiviteter og organisering vurderes systematisk.

Gjennom foreldresamtaler, foreldremøter, SU og den daglige kontakten skal foreldre inkluderes i vurderingen.

Personalet skal legge til rette for barns medvirkning omkring barnehagens innhold, leke- og læringsmiljø.

Det er strenge krav når det kommer til dokumentasjon og behandling av personopplysninger i barnehagen. Barn har rett til personvern, og det skal alltid innhentes skriftlig samtykke av foresatte før deling av informasjon til andre instanser.

Barnas innspill danner sammen med observasjoner av enkeltbarn og barnegruppa grunnlaget for arbeidet med å utvikle et godt læringsmiljø. Det er utarbeidet ulike skjemaer (for eksempel «Tras» og «alle med») for observasjon i barnehagen, som i samråd med foreldre/foresatte kan tas i bruk ved behov.

Arbeidsmetode:

- ✓ Pedagogisk dokumentasjon:
 - Observasjoner og praksisfortellinger
 - Analyserer og drøfter
- ✓ Alle ansatte deltar i utarbeidelse av årsplan.
- ✓ Vi lager ukeplan tilpasset barnas alder, interesser og utvikling.
- ✓ Barnas interesser legges til grunn for planlegging, gjennomføring og vurdering av pedagogiske opplegg.
- ✓ Vi har evaluering av de pedagogiske planene.

Plan for Vurderingsarbeidet

Målet med vurderingen i barnehagen er å skape en god barnehage for det enkelte barn.

Vurderingsarbeidet som blir gjort er utgangspunkt for videre og ny planlegging av vårt arbeid.

Hva vurderes	Hvem deltar	Hvordan	Ansvarlig
Barnegruppen og enkeltbarns trivsel og utvikling	Alle barna, foresatte og personalet på avdelingen	Avdelingsmøter Foreldresamtale Barnesamtaler	Pedagogisk leder
Aktiviteter på avdelingen	Personalet på avdelingen	Avdelingsmøter Pedagogisk leder møter Samtale med/observasjon av barnegruppen	Pedagogisk leder sammen med pedagogisk medarbeider
Praksisfortellinger og observasjoner	Personalet på avdelingen	Pedagogisk analyse av dokumentasjon og datainnsamling	Pedagogisk leder
Egen praksis knyttet til ulike situasjoner	Personalet på avdelingen	Ståstedsanalyse Dialogspill	Styrer sammen med pedagogisk leder
Periodeplaner	Personalet på avdelingen	Avdelingsmøter Samtale med/observasjon av barnegruppen	Pedagogisk leder
Årsplan	Lederteam Personalet Foresatte	Ledernetttverk/møter Avdelingsmøter SU møter	Styrer
Kompetanseutvikling	Hele personalet	Medarbeidersamtaler Medarbeiderundersøkelser	Styrer / Personalansvarlig Styrer

Barnehagens 7 fagområder

I rammeplanene er det 7 fagområder som vi forplikter oss til å jobbe ut ifra. Lærings- og opplevelsesmulighetene som ligger i fagområdene, er sentrale hjelpemidler i utviklingen av barnas grunnleggende kompetanse sosialt og gjennom kommunikasjon. Dette gjøres både i planlagte og ikke planlagte læringssituasjoner sammen med barna. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Rammeplanens 7 fagområder er:

- ✓ Kommunikasjon, språk og tekst.
- ✓ Kropp, bevegelse, mat og helse.
- ✓ Kunst, kultur og kreativitet.
- ✓ Natur, miljø og teknologi.
- ✓ Antall, rom og form.
- ✓ Etikk, religion og filosofi.
- ✓ Nærmiljø og samfunn.

Slik arbeider vi:

- ✓ Hele personalgruppa er kjent med rammeplanen og fagområdene.
- ✓ Personalet planlegger og gjennomfører planer innenfor fagområdene.
- ✓ Fagområdene vises gjennom lek og hverdagsaktiviteter.
- ✓ Fagområdene arbeides med kontinuerlig, og vi er innom mange ulike fagområder i løpet av en dag

Progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Slik arbeider vi:

- ✓ Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser.
- ✓ Personalet har en prosessorientert tilnærming til de ulike fagområdene i barnehagen.
- ✓ Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.
- ✓ Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Progresjonsplan

Fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
<i>I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid (Udir, 2017).</i>	Blir kjent med enkle sanger og regler	Kan gjengi deler av kjente sanger og regler	Kan gjengi sanger og regler
	Lek med instrumenter og rytme	Erfaring med rim og stavelser	Kan lytte til rim og stavelser
	Uttrykke med kropp og mimikk	Blir kjent med ulike fortellinger og eventyr	Kan kjenne igjen lyder i navnet sitt
	Erfare eventyr og fortellinger med konkrete	Kan lytte til lyder i navnet sitt	Kan gjenkjenne symboler og bokstaver i navnet sitt
	Erfare pekebøker og bildebøker	Blir kjent med bøker og ulike tekster	Viser interesse for høytlesing
	Bli kjent med «babblarne»	Blir kjent med hverdagslige ord og begreper	Kan gjenkjenne enkelte lyder i navn
	Personalet benevner og setter ord på handlinger		

Kropp, bevegelse, mat og helse	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse (Utdanningsdirektoratet, 2017).	Sanselek – erfaring med ulike materialer, lukter og smaker	Vi går på lengre og varierte turer.	Turboturer og barnehage svøm
	Hvilestund og ro	Erfaring med ulike smaker og lukter	Bruke blyant til å tegne og fargelegge
	Kroppslig lek	Deltar på matlaging	Blir kjent med kroppen og sunne grenser
	Få begynnende erfaring ved å være ute	Deltar på finmotoriske aktiviteter, som å tegne, perle og play dough.	Erfare matlaging i naturen
	Få begynnende erfaringer med håndvask for god hygiene	Erfare hinderløyper	Klatre i trær, og utfolde seg motorisk i ulikt terreng
	Få smake på ulike typer mat og konsistens	Delta på lengre turer og gå i ulendt terreng	Utvikle kroppslig bevissthet og utholdenhet på lengre turer

Kunst, kultur og kreativitet	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
Barn skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker (Utdanningsdirektoratet, 2017)	Vi bruker kroppen og sansene til estetiske erfaringer Bli kjent med ulike former for kunst, som dans, rytme, drama, språk og farger Er nysgjerrige og utforskende Erfare dramatisering av kjente eventyr	Erfare ulike former for kunst. Viser nysgjerrighet og er undersøkende Erfare ulike teknikker, verktøy, materialer for et estetisk uttrykk. Barna erfarer dramatisering og dans Erfarer og deltar på dramatisering av kjente eventyr	Bruker ulike teknikker for å uttrykke seg estetisk Tar i bruk egen fantasi og skaperglede Erfaring og begynnende forståelse for eksperimentering og undring. Delta i dramatisering av kjente eventyr, samlingsstund

Natur, miljø og teknologi	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressurser, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling (Utdanningsdirektoratet, 2017).	Blir kjent med nærmiljøet	Vi er på gåtur i ulike terreng og skogsområder	Erfare og oppleve lengre gåturer.
	Barna blir kjent med dyrenavn og dyrelyder.	Erfare ulike eksperimenter og undrer oss over fysiske lover	Deltar på turboturer og turbostråkk.
	Erfare endringer i naturen gjennom sansene, se, smake, lukte, lytte og føle.	Erfaringer knyttet til miljøvern, bærekraft og kildesortering	Erfare og får en begynnende forståelse med ulike eksperimenter
	Erfarer naturfenomener og fysiske lover	Erfare endringer i naturen til ulike årstider	Får en begynnende forståelse for miljøvern, gjenbruk og kildesortering.
	Få begynnende erfaring «fra frø til plante» Erfare kildesortering	Få begynnende erfaring og forståelse for «fra frø til plante»	Blir kjent med årstidene, planter og dyr Har en begynnende kjennskap til planteliv og økosystem

Antall, rom og form	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster,	Utforsker og leker med klosser og duplo	Vi spiller spill.	Vi spiller spill.
	Erfarer form, vekt, størrelser gjennom sansene	Sanger og eventyr med tall og begreper.	Sanger og eventyr med tall og begreper.

tall, telling og måling (Udir, 2017).	Erfare begrepene sortering og plassering, størrelser og former	Vi får en begynnende kjennskap til navn på former	Begynnende kjennskap til ulike former, størrelser og mønstre og navnet på disse.
	Erfare enkle tall og telling gjennom kroppslig lek	Utforsker og undersøker ulikheter og likheter	
	Utforske alle rom, kinker og kroker	Bygger med lego og magneter	Vi konstruerer og skaper matematiske former av ulike materialer
	Erfare gjem deg og finn (gjemsel)	Får erfaring med ulike former og størrelser	Begynnende forståelse for ulikheter og likheter
	Erfare parkobling	Begynnende kjennskap til matematiske sammenhenger	
	Telle 1,2,3	Erfare parkobling Telle til 5	Får en begynnende forståelse for mengde og tall Telle til 10 eller mer

Etikk, religion og filosofi	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
<i>Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold (Utdanningsdirektoratet, 2017).</i>	Erfare de ulike høytidene gjennom sansene ved å lukte, smake, føle, lytte og se.	Får en begynnende kjennskap til de ulike høytidene	Kjennskap og en begynnende forståelse for ulike høytider.
	Oppleve og erfare omsorg for hverandre og seg selv	Vi blir kjent med andre kulturer gjennom bøker, sanger og samtaler.	Vi blir kjent med andre kulturer gjennom bøker, sanger og samtaler.
	Vise stopp- tegn med hånden sin for å uttrykke sine grenser	Utvikler toleranse for at man er ulike, og at man kan tro på det man vil	Utvikler toleranse for ulikheter og mangfold, og at det er flere måter å forstå ting på
	Utforskning og undring	Begynnende kjennskap til barnas rettigheter	Begynnende kjennskap til ulike trosretning, livssyn og kultur.
	Uttrykke sine meninger gjennom kroppslig kommunikasjon.		

Nærmiljø og samfunn	1-2 åringene	3-4 åringene	5-6 åringene
<i>Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til at barna gjør seg kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve</i>	Blir kjent med nærområdet og det som finnes i og utafor barnehagen	Vi går turer i nærmiljøet.	Vi deltar på turboturer og turbotrakk
	Oppleve glede av å være sammen med andre	Begynnende kjennskap til nærområdet og det som finnes utafor barnehagen	Begynnende kjennskap og forståelse for verdensbegrepet
	Erfare av å være en del av et fellesskap	Få kjennskap til Norges urbefolkning gjennom	Erfaring og begynnende kjennskap til Samenes

tilhørighet til nærmiljøet (Utdanningsdirektoratet, 2017).	Ytre sine meninger gjennom kroppslig kommunikasjon	temaarbeid knyttet til Samenes nasjonaldag	nasjonaldag og Norges urbefolkning
	Begynnende erfaring med lokale tradisjoner	Erfare at egne meninger og uttrykk kan påvirke planer og aktiviteter	Erfare at man blir hørt og tatt på alvor.
	Få begynnende erfaring med demokrati	Erfare at man blir hørt og tatt på alvor.	Tilegne seg erfaringer og forståelse for demokratiske valg
		Få begynnende erfaring og forståelse for demokratiske valg	Begynnende forståelse for at de valgene man tar påvirker ens hverdag
			Få kjennskap til skolen man skal starte på.